

مقایسه مقررات حاکم بر
بازار فارکس و بازار سهام
در حقوق تجارت داخلی و بین‌المللی

مهدان آرامش

امید مقدسی‌فر

انتشارات بخیل

سرشناسه	مقدسی فر، امید، ۱۳۵۵-
عنوان و نام پدیدآور	مقایسه مقررات حاکم بر بازار فارکس و بازار سهام در حقوق تجارت داخلی و بین‌المللی / مؤلفان: امید مقدسی فر، مهران آرامش
مشخصات نشر	تهران: جنگل، جاودانه، ۱۳۹۶
مشخصات ظاهری	۱۲۸ ص.
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۳۱۶-۶۷۵-۲
وضعیت فهرست‌نویسی: فیپا	
یادداشت	کتابنامه
موضوع	بازار ارز
موضوع	Foreign Exchange Market
موضوع	بورس
موضوع	Stock Exchanges
موضوع	بازرگانی بین‌المللی
موضوع	International Trade
موضوع	حقوق تجارت
موضوع	Commercial Law
شناسه افزوده	آرامش، مهران، ۱۳۶۷-
رده‌بندی کنگره	۱۳۹۶ / م۷ / HG۳۸۵
رده‌بندی دیویی	۳۳ / ۱۴۵۶
شماره کتابشناسی ملی	۲۲۱۰۸۲۸

عنوان کتاب: مقایسه مقررات حاکم بر بازار فارکس و بازار سهام در حقوق تجارت داخلی و بین‌المللی

مؤلفان: امید مقدسی فر، مهران آرامش

ناشر: انتشارات جنگل، جاودانه

ناظر فنی: امین لشکری

نوبت و سال چاپ: اول، ۱۳۹۶

قطع و تیراژ: وزیری، ۵۰۰ نسخه

قیمت: ۱۵۰۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۱۶-۶۷۵-۲

[http:// www.jangal.com](http://www.jangal.com)

[email: info@junglepub.org](mailto:info@junglepub.org)

تلفن: ۰۲۱-۶۶۴۸۶۱۱۵-۹-۶۶۴۸۲۸۳۰

۰۳۱-۳۳۲۰۵۰۶۷-۳۳۲۰۳۸۰۰-۹

«حق چاپ برای مؤلفان محفوظ است»

فهرست مطالب

پیشگفتار

بخش اول: کلیات و ساختار بازارهای سهام و فارکس

فصل اول: تعریف و تاریخچه بازارها	۳
مبحث اول: بازارهای مالی	۳
مبحث دوم: بازار سهام	۶
گفتار اول: مفهوم بازار سهام (بورس)	۶
گفتار دوم: تاریخچه بازار سهام (بورس)	۱۰
بند اول: پیشینه در جهان	۱۰
بند دوم: پیشینه در ایران	۱۱
مبحث سوم: بازار فارکس	۱۳
گفتار اول: مفهوم فارکس	۱۳
گفتار دوم: تاریخچه فارکس	۱۴
بند اول: شکل‌گیری بازار فارکس	۱۴
بند دوم: دلایل رشد جهانی فارکس	۱۹
بند سوم: حجم معاملات در بازار فارکس	۲۰
بند چهارم: مکان - بازار فارکس	۲۰
بند پنجم: بازیگران بازار فارکس	۲۱
الف) بانک مرکزی و دولت‌ها	۲۱
ب) بانک‌ها	۲۱
ج) بنگاه‌های دارای شخصیت حقوقی (شرکتی)	۲۱
د) مردی در خیابان	۲۱

۲۱	ه) سفته‌بازان و سرمایه‌گذاران
۲۲	بند ششم: ایمن‌سازی ریسک تبادل ارز
۲۴	بند هفتم: هزینه ایمن‌سازی ریسک در فارکس
۲۵	فصل دوم: ساختار حقوقی بازار فارکس و سهام
۲۵	مبحث اول: ساختار حقوقی بازار فارکس
۲۶	گفتار اول: نرخ آتی (سلف) بدون تورش
۲۸	گفتار دوم: هزینه قواعد تکنیک تجاری و ویژگی‌های بازار فارکس
۲۸	بند اول: هزینه قواعد تکنیک تجاری
۲۸	بند دوم: ویژگی‌های بازار فارکس
۲۸	الف) تجارت "کترونیک هم زمان در بازار فارکس"
۳۲	ب) مقایسه فارکس با بازار سهام بین‌المللی
۳۲	ج) شناخت ریسک‌های موجود برای معامله‌گران در بازار فارکس
۳۴	د) سیستم تجارت "بورد" احتیاطی
۳۶	بند سوم: تحول در بازار فارکس
۳۸	گفتار سوم: مدیریت ریسک در بازار فارکس
۳۹	مبحث دوم: ساختار حقوقی بازار سهام
۳۹	گفتار اول: سرمایه‌گذاران بازار سهام
۴۲	گفتار دوم: عوامل موفقیت بلند مدت در بازار سهام
۴۳	گفتار سوم: تحلیل بازار سهام و نظر کارشناسان در این خصوص
۴۴	گفتار چهارم: سقوط بازار سهام

بخش دوم: کارکردهای بازار سهام و بازار فارکس

۴۷	فصل اول: ماهیت و جلوه‌های معامله در بازارهای سهام و فارکس
۴۷	مبحث اول: جلوه‌های معامله در بازار فارکس
۴۷	گفتار اول: روش و انواع معامله در بازار فارکس
۴۷	بند اول: قراردادهای نوع اول
۴۸	بند دوم: قراردادهای نوع دوم
۵۱	بند سوم: روش‌های مختلف معامله‌گری
۵۱	الف) غربالگری
۵۱	ب) آونگی

۵۱	ج) گریز
۵۱	مبحث دوم: ماهیت حقوقی بازار فارکس و سهام
۵۱	گفتار اول: ماهیت حقوقی بازار سهام
۵۱	بند اول: مفهوم بیع
۵۲	بند دوم: اوصاف عقد بیع
۵۶	بند سوم: بیع اموال غیر مادی
۵۷	بند چهارم: شرایط عوضین
۵۷	الف) اوصاف بیع
۶۹	ب) اوصاف ثمن
۶۹	گفتار دوم: ماهیت حقوقی بازار فارکس
۶۹	بند اول: مفهوم معاوضه
۷۰	بند دوم: اوصاف معاوضه
۷۱	بند سوم: شرایط عوضین
۷۱	بند چهارم: فارکس و قمار
۷۲	مبحث سوم: فرآیند معامله در بازار سهام و فارکس
۷۲	گفتار اول: آشنایی با نحوه انجام معامله در بازار سهام و فارکس
۷۲	بند اول: دریافت کد معاملاتی
۷۳	بند دوم: تکمیل فرم سفارش و ورود به سامانه معاملاتی
۷۳	بند سوم: انجام معامله
۷۴	گفتار دوم: وجوه تشابه فارکس و بورس
۷۴	بند اول: موضوع معاملات
۷۵	بند دوم: حضور کارگزار
۷۵	گفتار سوم: وجوه تمایز فارکس و بورس
۷۶	بند اول: زمان و مکان معاملات
۷۷	بند دوم: نقش کارگزار
۷۷	بند سوم: صرافی
۷۷	الف) عملیات صرافی
۷۸	ب) قابلیت خرید و فروش ارز
۸۵	فصل دوم شرایط و آثار معاملات فارکس
۸۵	مبحث اول: شرایط تحقق معاملات فارکس و سهام

- ۸۵ گفتار اول: شرایط عمومی.....
- ۸۵ بند اول: قصد طرفین و رضای آنها.....
- ۸۶ بند دوم: اهلیت طرفین.....
- ۸۷ بند سوم: موضوع معین که مورد معامله باشد.....
- ۸۸ بند چهارم: مشروعیت جهت معامله.....
- ۸۸ بند پنجم: مشروعیت معاملات فارکس.....
- ۹۰ گفتار دوم: تشریفات اختصاصی.....
- ۹۰ بند ۱: نحوه‌ی ورود به بازار ارز جهانی.....
- ۹۲ بند دوم: بروکر (کارگزار).....
- ۹۲ الف) عملکرد کارگزار.....
- ۹۳ بند سوم: اهمیت قرارداد با کارگزار.....
- ۹۴ الف) عاملیت تجاری - Commercial Agency.....
- ۹۵ ب) حق العمل کاری - Commission Agent.....
- ۹۶ ج) دلالی - Broker.....
- ۹۸ مبحث دوم: آثار معاملات فارکس بازار سهام.....
- ۹۸ گفتار اول: اثر عمومی معاملات.....
- ۹۸ بند اول: قاعده لزوم معامله.....
- ۹۸ بند دوم: قاعده صحت و اعتبار عرفی.....
- ۹۹ بند سوم: ارجاع به آثار بیع.....
- ۱۰۰ مبحث سوم: فروش ارز توسط بانک‌ها.....
- ۱۰۱ گفتار اول: تعریف ارز و انواع نرخ‌های آن.....
- ۱۰۱ بند اول: تعریف ارز.....
- ۱۰۱ گفتار دوم: اثر اختصاصی معاملات.....
- ۱۰۱ بند اول: تعریف ارز و نرخ‌های آن.....
- ۱۰۲ بند دوم: نحوه شکل‌گیری نرخ‌های چندگانه ارز.....
- ۱۰۲ بند سوم: ارزیابی فروش ارز توسط بانک‌ها.....
- ۱۰۷ نتیجه‌گیری.....
- ۱۱۱ منابع و مآخذ.....

شماره ۴

در دنیای امروز، دولت‌ها با سرعت در حال پیشرفت و رو به جلو می‌باشند که عرصه تجارت و داد و ستد از این امر مستثنی نخواهد بود. پول به عنوان یکی از اصلی‌ترین روش‌های پرداخت در سطح جهان می‌باشد که مبادلات تجاری - اقتصادی بین افراد و یا بین دولت‌ها را تسهیل می‌کند. ولیکن علاوه بر پول روش‌های پرداخت دیگری نیز به سرعت در حال رشد بوده و بیشتر تجارت از طریق این روش‌ها در شرکت‌های تجاری با یکدیگر انجام می‌پذیرد. حجم مبادلات این گروه که از بازیگران اصلی عرصه تجارت می‌باشند بسیار شگفت‌انگیز و حتی در برآوردی بسیار قابل توجه است و این امر هر روزه با توجه به حجم ترانزاکشن‌های مالی شرکت‌ها ارزش سهام آنها را به فراخور وضعیت و تراز مالی تعیین می‌نماید. در جهان امروز تولید و ارایه هر کالا و خدمات در یک کشور بصورت یکجا وجود ندارد و می‌بایستی کشورهای نیازمند خرید آن کالا - خدمات - تکنولوژی - آن را از کشور تولید کننده خریداری نمایند. در این امر می‌بایستی جهت پرداخت وجه حاصل از خرید، پول آن کشور را به فروشنده پرداخت نمایند و به واسطه می‌بایستی پول کشور خود را به پول آن کشور تبدیل کنند. در جهت سهولت این داد و ستد چند پول خارجی معتبر که دارای پشتوانه می‌باشند در ابتداء همانند دلار آمریکا - پوند انگلستان - فرانک سوئیس - بین ژاپن و ریال ایران به عنوان ارزهای مورد قبول پذیرفته شده بودند ولی بعداً در اثر تغییر پشتوانه این پول‌ها ریال ایران از این مبادلات حذف و پوند انگلستان و فرانک سوئیس جای خود را به پولی واحد به نام یورو به عنوان ارز قابل قبول کلیه کشورهای حوزه اتحادیه اروپا داده است. در این راستا و بنا به ضرورت تبدیل ارزهای خارجی به یکدیگر بازار فارکس رواج یافت که در آن ارزهای خارجی به صورت زوج و جفت با یکدیگر معامله می‌شوند و اغلب نرخ آنها به صورت شناور تعیین می‌شود. کشور ما نیز از این عرصه مستثنی نبوده و جهت خرید کالاها و خدمات و تکنولوژی مورد نیاز خود،

نیازمند تبدیل ریال به دلار یا یورو و یا این به مناسبت کشور فروشنده و یا ارز مورد قبول آن کشور می باشد.

در این کتاب سعی شده است ابتداء فارکس تعریف و بازارهای مالی را بشناسیم و بازار بورس و سهام را نیز در کنار آن مطالعه و سپس مقررات حاکم بر بازار بورس و سهام را در حقوق داخلی و بین‌المللی تبیین نمائیم و محدودیت‌های موجود در حقوق داخلی ایران برای گسترش فارکس بیان نموده و این محدودیت‌ها چگونه قابل بازنگری و تطبیق و تلفیق بر اساس قوانین داخلی و شرع انور الاسلام می‌باشد، بپردازیم.

در این کتاب دارد از استاد گرانقدر جناب آقای دکتر جعفر نوری که با راهنمایی‌های ارزشمند خود اجازه نمودند از محضر ایشان کمال استفاده را در نگارش این اثر ببریم، کمال تشکر و قدردانی نماییم.

امید است این مجلد مورد قبول پژوهشگران، محققان و حقوقدانان واقع گردیده و بهره لازم را از آن ببرند.